CUM SĂ STUDIEM O CARTE

(După Derek Rowntree, *Învaţă cum să înveţi. Introducere programată în tehnica studiului*, Editura didactică şi pedagogică, Bucureşti, 1980)

FAZELE STUDIERII UNEI CĂRŢI (METODA RICAR)

RĂSFOIREA
INTREBĂRILE
CITIREA
ADUCEREA AMINTE
RECAPITULAREA

I. RĂSFOIREA (5-30 min.)

SCOP: Obţinerea unei **imagini de ansamblu** asupra cărţii.

A. Răsfoiţi cartea în întregime.

1. Citiţi **copertele şi pagina de titlu**, identificând şi notând:
   a. autorul;
   b. calificarea autorului;
   c. domeniul general al subiectului;
   d. nivelul sau modul de tratare - de popularizare, academic, specializat etc.;
   e. date editoriale (editura, localitatea, anul apariţiei).
2. Citiţi **prefaţa**, căutând noi informaţii, cum ar fi:
   a. cine este **autorul** cărţii;
   b. **cui se adresează** cartea;
   c. **ce anume a făcut necesară** scrierea ei;
   d. care este **scopul** cărţii;
   e. care este **ideea centrală** a cărţii;
   f. care este **structura** ei;
3. Citiţi **cuprinsul** şi **indexul** cărţii, căutând următoarele tipuri de informaţii:
   a. ce **probleme** tratează autorul;
   b. **cum abordează** el problematica tratată.
4. **Răsfoiţi cartea**, încercând „s-o simţiţi“, să vă formaţi o imagine intuitivă asupra ei:
   a. citiţi **titlurile capitolelor şi paragrafelor**;
   b. citiţi **concluziile** capitolelor;
   c. priviţi **graficele şi desenele**;
   d. citiţi la întâmplare **câte o frază ici şi colo** pe parcursul cărţii.

B. Răsfoiţi fiecare capitol (înainte de a-l studia).

1. Citiţi **primul şi ultimul alineat** (care cuprind de obicei ideea centrală şi concluzia capitolului).
2. Citiţi toate **recapitulările**.
3. Citiţi **titlurile**, încercând să aflaţi:
   a. ce **subiecte** sunt tratate;
   b. **cum sunt ele legate** între ele.

II. ÎNTREBĂRILE

SCOP: **Direcționarea** cercetării către scopul urmărit.

A. Întrebări proprii

1. Întrebări **inițiale**, care motivează alegerea cărții respective.
2. Întrebări izvorâte din **răsfoirea cărții**.
3. Întrebări sugerate de **titlurile** folosite de autor.

B. Întrebările altora

1. Întrebări cuprinse în **tema de cercetare** (de obicei provenind de la profesor).
2. Întrebări sugerate de **colegi**.
3. Întrebările **autorului**:
   a. cele pe care şi le pune în cadrul cărții;
   b. cele enumerate (eventual) la sfârşitul fiecărui capitol.

NOTĂ: Ca şi în faza precedentă, întrebările se formulează atât la nivelul întregii cărți, cât şi la nivelul capitolelor.

III. CITIREA

SCOP: **Însuşirea conținutului** cărții.

A. Căutați ideea principală.

1. La nivelul **cărții** (acest lucru se realizează în faza de răsfoire a cărții).
2. La nivelul fiecărui **capitol** (acest lucru se realizează în faza de răsfoire a capitolului).
3. La nivelul fiecărui **paragraf** (acest lucru se realizează în faza de citire propriu-zisă, neîntreruptă a capitolului).

B. Două interdicții

1. NU căutați să luați **notițe** în faza de citire, pentru că:
   a. vă **distrage** de la lectură;
   b. vă face să **pierdeți timp**;
   c. vă face să folosiți **cuvintele autorului**.
2. NU **subliniați** nici cuvinte, nici fraze (la prima lectură). Mai degrabă faceți **notații discrete** cu creionul pe marginea foii. Altfel,
   a. riscați să **evaluați greşit** importanța lucrurilor.

C. Recitiți

1. **Reluați lectura integrală a textului** (dând mai multă atenție **detaliilor**).
2. **Verificați** ideea principală a capitolului.
3. **Subliniați** ideea principală din fiecare paragraf.

NOTĂ: Capitolul cărții de studiat reprezintă unitatea de bază pentru lectură, aducere aminte şi recapitulare.

IV. ADUCEREA AMINTE

SCOP: **Fixarea în memorie** a conținutului din materialul citit.

A. Importanța aducerii aminte

1. Vă va ajuta să vă **concentrați** mai bine, știind că va trebui să vă amintiți ceea ce ați citit.
2. Veți putea **corecta** orice deficiențe de reținere a materialului citit.
3. Vă va menține **activ** în timpul lecturii, știind că va trebui să reproduceți cu propriile cuvinte ceea ce ați citit.

B. Ritmul efortului de aducere aminte

1. În cazul capitolelor lungi, la **sfârşitul fiecărui subcapitol**.
2. În cazul capitolelor scurte, la **sfârşitul fiecărui capitol**.

NOTĂ: Această fază constă în efortul concentrat de reamintire a ceea ce am citit şi ar putea solicita până la **jumătate** din timpul acordat studiului.

C. Notițe - Nu vă mulțumiți să vă amintiți în gând. Notați ceea ce v-ți amintit:

1. **Ideile principale**
2. **Amănuntele** importante
3. **Planul logic** al expunerii

NOTĂ: Este de preferat ca notițele să aibă **formă de schemă** (ca în cazul acestui material) şi nu de rezumat, pentru că schema:
a. arată mai clar **corelațiile**;
b. uşurează **recapitularea.**

V. RECAPITULAREA

SCOP: **Verificarea exactității** a ceea ce v-ați amintit.

A. Răsfoirea fugară a textului

1. A **capitolului sau subcapitolului**, dacă este vorba de recapitularea pe parcursul lecturii.
2. A **cărții**, dacă este vorba de recapitularea finală.

B. Reamintirea întrebărilor puse la începutul lecturii:

1. **Ați putut răspunde** la toate?
2. Au apărut **întrebări noi**?

C. Reluarea rapidă a lecturii.

1. Ca să vedeți dacă v-ți amintit **tot ceea ce este important**.

D. Corectarea notițelor. Scopul acesteia este:

1. **Completarea lipsurilor**.
2. **Corectarea greşelilor**.

NOTE: 1. În practică va fi necesară o **suprapunere** şi o **reluare** a unora dintre aceste faze, aşa cum am încercat deja să sugerăm. Ordinea fazelor este însă una logică şi merită să fie respectată.
2. Încercați să **adaptați** această metodă propriului vostru stil.
3. Dacă v-a fost de folos încercați s-o **transmiteți** şi altora.

SUCCES!